

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravištvó (administracija) in ekspedicijá, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2. uri popoldne.

Štev. 21.

V Ljubljani, v torek 27. januarja 1885.

Letnik XIII.

Nova pristojbinska postava.

Odgovor g. Adolfa Obreza, državnega in deželnega poslanca, g. dr. Gregorič-u o davčni noveli.

Nek dr. Gregorič priobčil je v „Slov. Narodu“ št. 13 in 14 t. l. daljši članek o davčni noveli, čegar namen naj bi bil moj sestavek o ravno tistem predmetu v „Slov. Narodu“ št. 4., 5. in 6. kot popolnoma nepravlega razglasiti in pokazati, da je davčna novela za kmetški stan škodljiva. Polemična pisava in surovi duh, kateri veje osobito iz uvoda tega članka, kjer me gosp. dopisnik primerja s ciganom, ki svoje kljuse hvali, mi je vsililo misel, da je g. dr. Gregorič svojo nemilost naklonil bolj moji malenkosti, nego davčni noveli, in ker sem jaz njemu popolnoma nepoznana oseba, je slednjič prav lahko mogoče, da je to storil vsled naloga kake tretje osebe, kateri srčna želja je, me pred svetom osmešiti.

Napad na davčno novelo je bil v začetku tega članka jako silen, tako, da je moja radovednost do kviška priklopela, ter sem si mislil, Bog vé kaj bode on vse proti davčni noveli navedel in da jo bode tako temeljito prerešetal in raztrgal, da ne bode družega ostalo, nego malo cunj, s kterimi niti kak cigan svojega života ne bi maral pokriti. A zelo sem se varal, ko sem zvedel, da je edino le jeden paragraf izmed vsih 19, ktere ima davčna novela, ga tako razjaril, da je ves svoj žolč razlil nad celo novelo. To vse učinil je nesrečni § 4. te postave. Veš svoj srd obrnil je proti temu paragrafu, a iz vsega, kar je proti temu paragrafu navedel, sledi, da ga on ali ne pozná, ali pa poznati noče. Da bi dokazal škodljivost tega paragrafa, nam v zgled postavlja le neki izjemni slučaj, kateri se pripeti le redko kedaj in po kterem bode pristojbina o prenosu v istini pri nepremakljivih stvarih višje nego do sedaj.

Opozoriti mi je g. dr. Gregorič, da, ako se hoče kaj dokazati, se ne sme to zgoditi z izjemnimi slučaji, ker na ta način bi bil vsak dokaz mogoč.

Na takov način ni nemogoče vsako stvar v

dobrem in slabem svitu pokazati, kakor bi bilo ravno potrebno.

Na železnici dogodi se nesreča, da se trčita dva vlaka; toraj po logiki g. dr. G. treba je železnice odpraviti. Odvetnik g. dr. Gregorič ne umeje davčne novele, ergo — nobeden odvetnik jo ne umeje! — Kaj poreče gosp. dr. G. k taki logiki? Noben razumen človek je ne bode mogel imenovati prave in zdrave.

Tako sklepanje pa ravno izvaja dr. Gregorič iz § 4. davčne novele.

Gotovo se dogodé v praktičnem življenji slučaji, kjer se bode vsled te postave pristojbina povečala in to sem tudi jaz sam v svojem članku pripoznal, a vse to so le ravno taki izimki, kakoršen je dr. Gregorič med odvetniki.

Svojo dobro in slabo stran ima vsaka reč na svetu in vsak umni človek izbral si bode ono, kjer dobre lastnosti prevladujejo slabe, in to se nahaja ravno pri davčni noveli.

G. dr. Gregorič nasvèt nam je slučaj, ko je bilo neko nepremakljivo posestvo v teku kratkih dveh let dvakrat prodano. A gospodarska statistika nam kaže, da so na deželi taki slučaji kaj redki! Toda o tem kasneje.

Gori sem že omenil, da se bode v izjemnih slučajih pristojbina vled § 4. d. n. povišala, a to se mora zgoditi, ako se hoče kmetškemu stanu kaka olajšava nakloniti, ne da bi se s tem znižali državni dohodki, in sem celó naznanil, da bode pristojbina o prenosu pri kupčijah, splošno vzeto, za 60⁷/₁₀ kr. pri vsacih 100 gld. poskočila. (Vendar sem že rekel in to ponavljam še sedaj, da to „splošno vzeto“.)

Kar se pa posebej tiče kmetškega stanu, sem pokazal, da nas statistika (zopet le splošno vzeto) uči, da kmet na deželi niti vsakih 10 let svojega posestva ne prodá. Tukaj se samo ob sebi umé, da mislim le take premembe posestva, ktere so se izvršile po kupčiji in zaméni; nikakor pa ne vsled podedovanja ali prepodaje.

Razvidno je toraj, da je ta paragraf kmetškemu stanu, kterega imam čast zastopati na Dunaji, le v

korist. Prikazen, da se bodo vsled § 4. d. n. državni dohodki zvišali za 2²⁷/₁₀₀ milijonov gld. je istinita, pa absolutno neresnično in neistinito je, da bode moral kmetški stan to svoto plačati. Vsled § 4. prizadeti bodo osobito spekulantje po mestih, kateri hiše, stavbene prostore itd. kupujejo le s tem namenom, da to pri prvi priliki zopet prodajo. To se godi večinoma le po mestih, in sicer po velikih mestih, n. pr. na Dunaji, v Pragi, Trstu itd., taki spekulantje, po kterih g. dr. Gregorič tako naivno povprašuje: „kje za Boga so ti spekulantje“?

Premisli naj se le, da bode po državnem proračunu za l. 1885 Dolenja Avstrija zato, ker je v tej deželi Dunaj, plačala pristojbine o prenosu več nego Štajarsko, Koroško, Kranjsko, Solnograško, Primorje, Dalmacija in Galicija skupaj.

Iz tega se lahko posname, kdo bode imel največ te svote plačati.

Pa tudi na deželi se dobé taki spekulantje, ki prežijo na posestva osobito v gorenji in dolnji Avstriji, kjer so večja kmetška posestva, ktere oni kolikor mogoče brzo zopet na drobno poprodajo. (Taki razumniki se tudi pri nas dobijo. Vredn.)

Ogreti se pa ne morem nikakor za one špekulante, ki so po mestih, še manj pa za one, kateri so na deželi, ter tudi ne čutim v sebi poklica jih braniti in zagovarjati, ter prepuščam to iz srea rad g. dr. Gr. samemu.

Gosp. dr. Gr. nam je tudi povedal, da so na spodnjem Štajarskem kraju, kjer so celó male parcele in posestva, ki po gostem menjavajo posestnike in ki prehajajo iz rok v roke skoro kakor denar.

To mu verjamem, da se nahajajo taki kraji ali vprašam ga: Ste li g. doktor v resnici toliko zaslepljeni, da mislite, da bodem temu malemu številu na ljubo govoril proti naredbi, ktera je vsemu kmetškemu prebivalstvu cele Avstrije v korist? Ne! Take baže ljudje, kateri posestva vsako leto menjujejo, niso več kmetje, temveč so tako rekoč trgovci s kmetijskimi parcelami, ter raji živé iz dobička,

LISTEK.

Kaj človek skusi, ako peš na Dunaj gre.

(Dalje.)

1. dan.

V frančiškanskem zvoniku udari ura 1/2 5, in — zdaj pozvoni k prvi sv. maši; tudi meni zazvoni v globočini srca in čudoviti občutki drvijo se v njem z vso mogočo silo, ko storim prvi korak proti Dunaju. „Janez! Dunaj boš videl!“ šumi mi zdaj po ušesih bolj ko o šolskem letu, ko sem otrsela z navadno študentovsko bravuro strah pred „kljuko“, pa tudi pred „odliko“; — „srednja pot, zlata pot“ mi je že nekako zadostovala. Res lep in podučiven pogovor, ki pa v vsaki okoliščini ne velja; vsaj pri dijaku bi ne smelo zadostovati, da le „skoz zleze“.

Toda — kaj bi se še zdaj mučil s šolo; od zdaj ne bo več pela šola, ampak trda, sem ter tje dobra, sem ter tje pa slaba cesarska cesta, ki je tako trda bila nekdanj, da jo je človek s poštnimi konjiči komaj v sedmih dneh prepihal do Dunaja;

tako trdo se je je namreč držal prah. In že jo gladimo, dobro gladimo, kajti „konfin“ za „konfinom“ nam zginja spred oči, kakor fižol v skledi pred lačnim človekom, ki je zanj ravno dobre volje. Mnogokrat je sem meril to cesto tje do Doba, ali vselej je šlo le bolj po polževo, sosebno kadar sem se vračal iz počitnic, ali danes mi je drugače šlo! In kaj bi tudi ne šlo! „Janez! Dunaj boš videl!“ — me kar suče in vrti tje po prahu naprej, ko da sem tudi jaz, oni lahki cestni prah, ki ga lahni vetrič urno podi pred nami. In zakaj bi jaz ne hitel, urno in lahko! Saj sem žival in živalica v človeški, zdaj še mladi podobi! Ali nisem potem takem v resnici čudovita prikazen? Po eni strani človek, vesel, lahek in toraj uren dijak; po drugi strani žival s čveterimi nogami, in te me nesejo, ko da sedim na vozu, kterega peljajo čveteri mladi in čili konjiči; po tretji strani pa sem živalica z nežnimi, tankimi pa dobrimi peruti, ki me zopet nesó po zraku, ko da frčim. Vidiš, bralec! tak dijak je za peš-pot na Dunaj, ako je tudi skoz in skoz cesta na debelo posuta; zakaj, ako opeša pri njem človek, pomaga žival, ena ali druga po potrebi; ali noge ali peruti; in — prej ko sem današnji dan odločno potegnil zagrinjalo

čez svoje oči, sem to trojno svojo lastnost potreboval v svoji potrebi, kar bom potem resnično povedal.

Ura je 1/2 7, ko stojimo na Viru in jaz v oni okolici nekoliko po domačih pogledam, po kratkem oddihu stopamo dalje. — Le nekako bolj tihi smo od začetka do sem, in — še dalje hodili, ker se nam še ni ohladila kri pri velikem veselji do Dunaja. O, pozneje nam jo je pa že trda pot in ta — gunevati čevlji — sosebno drugi dan ohladil. Saj pa tudi ni bilo ravno nove tvarine še v obdelovanje, kakoršne se nam je pozneje od dne do dne več nabiralo. Pač smo rekli ktero bolj „kunšno“ vmes, bilo je pa tudi v resnici „kunšno“, ali se razgovarjati ali burke vganjati, ker je solnce silno prikalo in ožigalo mojo že itak do dobrega „ožgano“ suknjo. Toda, dragi bralec! nikar pri teh besedah ne misli, da bi bil jaz v onem trenutku dober za „v prosó“; ker sem vendar prepričan bil, da mi je solnce vsaj do Dunaja ne bode požgalo. — In vrh tega moja prtljaga! V resnici imam marelo zoper solnce, na levi rami v levi roki moj — očetovi cepec in na njem podvico in šunko, čez ramo pa torbo, v kateri sem med drugim imel tudi nekoliko starega sala. Tudi tega so mi oče dali. Začuden gledam s

kterega si pridobé pri takem kupovanji in prodajanji, kakor da bi se brigali za obdelovanje polja in oskrbovanje svojega posestva. Drugi naj sodijo, če so take razmere zdrave razmere, in ako so vredne, da bi jih kdo branil in zagovarjal.

V svoji brezmejni naivnosti zaklical je zviti g. dr. Gr.: „Mi Slovenci smo reveži; pri nas mala posestva prevladujejo, nam bi tedaj § 4 škodo donasal!“

Kje za Boga bode mogel dokazati, da je § 4 na kvaro malemu posestvu? Mar ne uvidi g. dr. Gr. neizmernega dobička, kateri izvira iz drugih paragrafov te postave ravno za malega in najmanjšega posestnika?

Ravno taisti, komur je mar za blagor malih in najmanjših posestnikov, moral bi z vsemi silami delati v prid te postave in to tudi v slučajih, ako ga plaši na jedni strani neznatna oškodba § 4, ki pa, kakor sem dokazal, ne bode kmetskega stanú zadela, ki rad svoje posestvo ohrani, dokler mu je mogoče.

K zaključku ne morem si kaj, da ne bi izrazil svojega začudenja nad predrzno trditvijo g. dr. G., da so se stranke že izrekle, brez male izjeme contra davčni noveli. Slobodno, bi jaz rekel, kdo zamore vsako neumnost zabraniti.

Dovoljujem si ga vprašati, kje in pri kateri priliki se je kak izvedenec — mimogredé bodirečeno, da g. dr. Gr. ne smatram za takega — izrazil proti tej postavi? Nasprotno pa lahko g. dr. Gr. zagotovim, da je v neki klubovi seji na Dunaji g. dr. Vošnjak sporočil, da so se v lanskem letu zborujoči izvedenci pri kmetski enkëti skoraj vsi izrekli povoljno za to postavo. Moje mnenje je toraj bilo in bode ostalo:

Davčna novela je za kmetski stan mnoge koristi in kolikor časa sem jaz poslanec, bodem deloval v prid tega stanú.

Gosp. dr. Gr. pa prepuščam rad brambo koristolovnih špekulantov, od katerih mu morebiti eden sam dá več zaslužiti nego 20 ubogih kmetov. Naj jih le še nadalje tako hrabro brani.

Adolf Obreza,
državni in deželni poslanec.

Obrazi iz današnjega veka.

(Konec.)

V taki šoli se odtujé otroci družini svoji, odtujé se cerkvi, odtujé se Bogu ter postanejo brezbožniki, izvrševalec prej imenovanih grozovitosti. Šola mora biti na verski podlagi. Pred dvema letoma je že dokazal neki znamenit, skušen pedagog, da je naslov „brezverska šola“ bedast in popolnoma brezpameten. Francoski minister Guizot je rekel: „Vera mora biti označje, ki celo šolo napolnjuje in verski poduk mora nad drugi čuvati.“ Isto tako se izraža tudi vojvoda „Velington: „Ako ne postavite veronauka za podlago vsem drugim predmetom, vam nisem porok, da bi v kratkem ne imeli neskončnega števila hudobnežev pred seboj.“

Pri nas ste sicer veronauku odmerjeni po dve uri na teden; toda vera ne obstoji v tem, da se kdo po vrhu seznani z njenim bistvom, marveč prodreti mora v srce in mora biti tako rekoč kvas, ki srce pripravi za sprejem družih predmetov. Pri nas

pa je to narobe. Učitelj veronauka ima navadno najmanj ur za poduk in njegov razred ne odločuje ničesar. Vsaj tako je že bilo; nasproti se je pa podučevala vsa druga véda tako, da bila je v nasprotju z dokazanimi resnicami katoliške vere. Na ljudskih šolah je sicer nekoliko boljše; je-li pa tudi boljše na višjih šolah, na vseučiliščih itd.?

„Čeč“ drastično popisuje nazore, kakoršni se mnogokrat ponavljajo v šolah, koder so otroci raznolične vere skupaj. „Kaj pa ti je zopet danes?“ vpraša učitelj dečka. „Gospod učitelj, ta-le Kolo-vratnik in Srkal sta se smejala, ko smo molili Češćena Marija.“ Učitelj sicer opominja, a protestantsko dete se zvito smeje, češ: „Bolj je treba poslušati g. pastora, kot tebe.“ — Učitelj: „Kaj ti je dečko?“ „Gospod, odgovarja učenec, Alfred in Oskar sta imela pri molitvi roke pod klopjo in nikdar jih ne skleneta.“ „Prosim, se oglasi dečák s krivim nosom, ata so nama rekli, da naj nikar ne sklepava rok in jih imava vselej pod klopjo.“ — Vsak si lahko sam misli, kam to pripelje. Pri nas sicer tega ni, a pogledjmo si posledice take vzgoje n. pr. na Dunaji.

Samoumorov dovršenih ali poskušanih je izvéla nadepolna deca od 12.—20. leta 58. Šest izmed teh je obiskovalo šolo, starih 12—14 let. Nadepolna mladež v starosti od 14—20 let je tudi proizvéla 59 tatvin, goljufij ali izneverjenj in sicer počeni od 50—5000 gold. Upráw med to mladino so se stvorila društva, ki so se vadila v — kražeži in drugih hudobijah. 13 jih je bilo zaprtih vsled roparskih napadov, 7 jih je bilo zatoženih nevarnega telesnega poškodovanja, ali celó umora. Taki so toraj nasledki novošegne šole pri mladini.

Drugo pogubno orožje, s katerim se naši nasprotniki bojujejo zoper nas, je tisk v službi lažil-liberalizma, v službi gnjilega modroslovja, v službi sebične podlosti človeštva in slednjič v službi sovražnikov naše sv. vere. Dan na dan se kopiči gradivo za izvrševanje hudobij, ktere smo v začetku omenili. Dan na dan nam donasa novih podlost in laži proti edino pravim načelom katoličanstva. Časniki so dandanes glavni vir zanikarnosti, brezverstva in hudobij. Zato je že pobožni, zdaj pokojni papež Pij IX., mnogo in mnogokrat priporočal, naj se v okom pride brezvernim časnikom in naj se mestu njih podpirajo dobri listi. Isto priporoča tudi bistroumni in učeni sv. oče, Leon XIII. Potreba katoliškega časnikarstva je ogromnega pomena in ves pravo-katoliški svet se za to zanima. Današnje čase namreč, ko je vzajemnost vsega človeškega rodú že v vsakega prodrla, ko smo si v zvezi z Ameriko in Avstralijo, je pač umevna tudi važnost časnikarstva. Po njem si stvarjamo nove nazore, po njem si predelujmo misli in sme se reči, kakor od tovaršije: „Kakoršne časnike kdo bere, tak je tudi sam.“

Tudi v učene knjige se je dandanašnji jako globoko zaril protikatolišk duh. Naravoslovje je sedaj le takrat „temeljito“, kedar se giblje na materialistični podlagi; zgodovina le takrat „objektivna“, kedar smeši vse, kar je katoliški cerkvi v čast in slavo in kedar poveličuje podle nasprotnike njene; modroslovje pa le takrat „globokoumno“, kedar razvija panteistične vzore, kedar se plazi po umazanih mlakužah Schoppenhauer-jevih ali Hartman-

novih. Kako naj se toraj naša mladina ohrani v naukih, ktere se je učila v svoji otroški dobi, kako naj ostane katoliška in verna, ako iz tako gnjilih zakladov zajema svojo vedo. Toda tudi to še ni najhujše zlo, kajti učenih knjig se malo bere; Darwin na priliko, vem, da ni brała niti tisočina Slovencev itd. A te misli, taki pogubni in naši veri nevarni nazori podajajo se tudi v drugačni obliki, sladko odéti in mamljivo oslajeni — v beletristiki in poeziji. Tù prav za prav veljajo Preširnové besede: „Kar v bukvah je natisnena, vpíje!“ ker s tako hrano se hrani celi svet. O tej stvari ni treba meni več omenjati; to se je že nedavno, pa izvrstno zgodilo. Samo to pristavljam, da je najhujše zlo, največja pregreha takih brezvestnih pisateljev, da trosijo tako škodljive nazore — še med nepokvarjeno prosto ljudstvo. O tem pravi Plato sam: „Meni se zdi manjša pregreha, koga umoriti, kakor ga pripeljati v zmoto gledé tega, kar je krasno, dobro in zakonito“. In krasna, dobra in zakonita je gotovo in samo vera katoliška! Kar ji nasprotuje, je zmota, kvar in hudobija.

Tretji vzrok propadlosti današnjega veka je beda delavskega stanú, vsled ktere so se izcimile iz nje raznovrstni strupovi, ki kužijo in moré delavce, ki se jim vsedajo na limance. Taki strupovi so — socijalizem, anarhizem itd.

Rekli smo: iz bede se je izcimil ta strup. Kdo pa je to provzročil? Resnično je sicer, da se vporablja marsikje delavci hujše, kot žival, da se vporablja kot stroji, da se trapé na duhu in umu, ako morajo v Ameriki n. pr. po 14—16 ur na dan delati za bornih 60—65 cent., kar znaša v našem denarju 1 gld., med tem ko je stanovanje, jed in obleka neznosno draga. Res je, da naposled tudi najtrjemu človeku kri zavre, ako je, n. pr., kakor v New-Yorku 30.000 ljudi brez vsacega zaslužka, ali v Virginiji 225 rodbin glada umira, ako po iznajdbi kakega novega stroja kar h krati celo množico delavcev iz tovarne zapodé, kakor n. pr. v Filadelfiji iz ene tovarne 600, v Pittsburgu 1200, v Quaklandu 750 in od tega še ni dolgo. To je že vse res; a glavni vzrok, glavni povod temu vendar še ni. Ta tiči v brezbožnosti delavcev. „Eritis sicut Deus“, to hudičevó geslo žene dandanes filozofija, liberalizem, in ž njim tudi so ga jeli gnati delavci. Le tri stvari omenim, ki to jako dobro označijo, namreč: njegovo nošo, njegovo nenravnost in slednjič njegovo zapravljivost. O vsaki izmed teh stvari bi se dalo napisati cele knjige, a ker so vsakemu same dovolj jasne, naj samo to zadostuje. Kot nasprotje navedemo lahko resnico, ktero potrjujejo vsi statistiki, da namreč krščanski delavec ni nikjer v bedi. Današnje stoletje pač izumlja peklenške stroje, dela bombe, in sploh sredstva, kako naj se tajno izpodkopava obstoječi red. A pravi katoličan nima deleža pri takih zlobnežih: v samostanu n. pr. še nikdar niso našli takih stvari, kakoršne se širijo že med vojno. In če se tudi ves svet smeje ponižnemu menihu, in njegovemu molku navezanem na pasu, vendar je prepričan vsakdo, da ta ne stori nikomur žalega in križ njegov je dovoljno znamenje, da ni niti socijalist, niti anarhist.

Dovolj o tem! Razdrápali smo nekoliko „veliko

cepecem očetovim to še bolj čudno darilo, in, da otolažim svoje začudenje in svojo radovednost, poprašal sem: „Oče! čemu bi mi pa bilo staro salo? Menite li, da bomo kje pod kako bukevjo sami si kosilo kuhali?“

In modro mi odgovoré oče, ter pravijo: „Ž njim si bodeš škornje in podplate namazal, kadar te bodo noge pekle od hoje in potú, in boš videl, kako boš potem lahko dalje šel.“

In zadovoljen z odgovorom potisnem v torbini koticék, v papir dobro zavito salo za prihodnjo potrebo. Toda, to salo, oj to prešmentrano salo! — koliko preglavice mi je potem delalo na daljnem potu! Bom že poročal na ondótnem mestu.

Konjiček in kobilica, — oprežena v svojem omrežji, danes močno pihata pri njunem delu, nekaj zarad težkega voza, nekaj zarad pekočega solnea in prevelike soparne tišine, ki je pljuča sleherne stvari božje naganjala k precej urnemu delu; tako se je godilo tudi nam po tej prijazni dolini v tej veliki vročini.

„Dobro bi bilo, čujeta tovariša! — pravim, — da bi malo se oddahnili in kaj prigriznili; moj cepec je res „cepec“, popolno neolikan in neusmiljen, ki

mi precej globoko reže v ramo in je pravi pajdaš vročemu solneu. Jaz bi rad malo zmanjšal svojo butaro.“

„Dobro!“ — in kmalu sedimo o ¼10 zjutraj v Krašini, tam nekje pod sadnim drevjem v hladni senci, vsak ima kos podvice in kos šunke v roki in — med zobmi. No! to je dišalo! Toda — dolga hoja, velika vročina, medena podvica in šunka — vse: stvari, ki so le prehudo pripovedovale nam, da se morajo one „namakati“ in „zamočiti“, da ne spravijo človeka v zadrego. — Med tem ko smo pri tem svojem delu, vzdihnem jaz:

„O, da bi bil jaz pratiko sebej vzeti!“

„Čemu bi ti bila?“ — pravi France, — „menda ne bomo dneva si spremenili brez nje; saj imamo noč in dan, šteti pa znamo tudi, ako ne bode zadostovalo s številkami, bomo pa pomagali s črkami, bomo vsaj videli v dejanji, je li bolj zanesljiva številka ali črka pri računjanji!“

„To imaš prav, France! — rečem na to, ali jaz bi jo zarad nekega družega vzroka rad pri sebi imel, in veš, zavoljo kterega?“

„Govori!“ pravi Anton.

„Veš, — odgovorim, — v pratiki stoji sv. Otmar,

ta ima sodček pri sebi, in on toči celo leto iz svojega sodčka, pa ga še ne izprazni; on je dober krčmar in toči „po ceni“, vidiš, ta bi nam zdaj-le lahko malo pomagal in zabelil nam sedanji grizljaj!“

„Ha! Ha!“ — se pomuznemo in stopimo v bližnjo gostilno, kjer smo ga vsi skupaj: polček, starega, dobrega; kajti takrat je bila še stara mera in staro vino, in sicer vino iz vinograda ne iz fabrike. Oboje dobro.

„Veste! Sedé ne bomo prišli do Dunaja, ker po tej cesti ni železnice“, si mignemo in — hajd! zopet na vroče solnee izpod hladne sence. Malo bolje je že šlo; tudi bolje nosilo se, ko je jestvine že nekoliko odpadlo.

„Bo že! Bo že! Zmerom bolje in lagljeje!“ se tolažim pod svojim — očetovim cepecem in vendar zdihnem:

„Škoda pa le bo, kadar bom cepec proč vrgel, ker potem bo treba kupovati!“ — „Nič ne dé“, — oglasi se drugi glas v drugem predalčku moje glave, v onem lahkoživkem, zapravljevem predalčku — „saj imaš, Janez! denar!“ — je vtolažen dalje ter dalje piham s tovarišema.

(Dalje prih.)

podrtijo" in našli smo, da v resnici izhaja iz tega, ker ni naslonjena na skalo — prave vere; prepričani smo o tem; zato pa pomagajmo vsak po svoji moči, da vzdignemo na pravo stališče padlo človeštvo. Jaz kličem zlasti pisateljem: „Kako dolgo hočete še svoje priljubljene, svojeglave novice v svojih spisih uganjati? Pa, naj bile bi novice, rad bi molčal, a resnično so vaši brezverski spisi pravcato satansko delo, kvar, strup, dušni in posredno tudi telesni uboj ubozega, zapeljanega ljudstva. Pomislite!“

—r—.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. januarja.

Notranje dežele.

Čas *novih volitev* za novi državni zbor je vedno bližje. V očigled tega, kar Nemci že sedaj po državi za tiste pripravljajo in gledé na razne programe, ki imajo za slučaj, ko bi prišli zopet do vlade in do veljave, je razvidno, da so pripravljeni neuspešne narodnosti kar od kraja daviti začeti. Naj toraj že sedaj vsak na to dela, da se bodo povsod le konservativni poštenjaki volili, kajti še enkrat rečemo, gorje nam, ako nas liberalni Nemci v pest dobodo. Le poslušajte, kaj namerava znani Zwettelski poslanec Schönerer za bodoče državnozbornske volitve. Schönerer je ta svoj program, ki je ojestremu nožu podoben, ki se bo naši narodnosti na vrat nastavljal, dal tiskati v več tisoč iztisih, ki jih je na vse vetrove razposlal. Glasi se: I. „Na narodno kakor tudi na državno korist je, da se vse tiste dežele, ki so svoje dni bile v nemški zvezi, združijo za-se v celokupno jednoto. Zarad tega se mora na to delati, da se bo dosedanje razmerje med Avstrijo in Ogersko nadomestilo s personalno unijo. Kraljevina Dalmatinska, z Bosno in Hercegovino naj se, kar preje tem bolje, vtelesi ogerski državi. Galicija in Bukovina naj se ali združijo z Ogersko, ali pa naj se jima odloči samostojno stališče, kakor ga ima Hrvatska v ogerski državi. II. Položaj in zgodovinski razvoj tostranske polovice države zahteva, da se vsem tistim deželam, ki so bile nekdanje v nemški zvezi, vtisne nemški značaj in ohrani. Napravi naj se toraj postava, ki bo nemški jezik povzdignila za državni jezik; posebno pa se mora določiti, da bo nemški jezik edino veljaven pri vojaštvu, pri postavočalstvu in pri javnih uradih. Vse uradne knjige in zapisniki morajo se toraj pisati edino le v nemškem jeziku in nihče naj ne dobi službe, kdor ni nemščine popolnoma zmožen v pismu in besedi.“ To je vam toraj, dragi Slovenci, bodočnost naše domovine, preljube slovenske dežele, ako bote Nemci volili v državni zbor. Program pa se razvija še dalje in zahteva, da mora v vsakem kraju, kjer le eden nemški govori, najmanj po ena nemška šola biti. Po vseh srednjih šolah mora se vsak nemščine učiti, drugih v deželi običajnih jezikov učiti se pa nihče ne sme siliti. Ali se ne vidi iz tega jasno, da ti ljudje delajo v Bismarkovem smislu: „deutsch bis zur Adria“. Naša dolžnost, sploh Slovanov po celem cesarstvu največja dolžnost je skrbeti, da se to ne bo zgodilo. Vsak naj voli poštene slovenske možé po svojem prepričanju in Nemci bodo s svojim za vas pogubnim programom ostali, kjer so sedaj — v manjšini, kjer nam škodovati ne morejo.

Ni še dolgo, kar smo pisali, da se v *vojnem ministerstvu* na to dela, kako bi se kadetom in častniškim namestnikom plača zboljšala. Dotična komisija je pa po predlogu vojnega ministra sklenila povišanje plače tudi nižjim vrstam častnikov in vojaških duhovnov in uradnikov. Poboljšala se bo namreč plača poročnikom, nadporočnikom in stotnikom drugega reda, kakor tudi vojaškim duhovnom, avditorjem, zdravnikom, profesorjem in uradnikom enakih razredov. Kdaj da se ta doba prične, ki je posebno poročniki in nadporočniki težko pričakujejo, še ni znano. Nadjajo se, da morda že bodoče leto.

Vnanje države.

Da se *Laška* misli ob rudečem morji vtrditi, poročali smo že večkrat. Da je pa Italija ravno s tem svojim vkrepom pozornost Turčije ná-se obrnila je še več ali manj novo. Visoka porta je takoj, ko je čula, da Italija svoje parnike namesto da bi jih preko Gibraltarja v atlantiško morje proti Kongu poslala, misli poslati preko Sueca v rudeče morje v Assab in morda še kam drugam, Italiji pisala, da to ne gré in da bi nikakor ne mogla ondi laških vojnih parnikov gledati, ker se misli sama polastiti vseh pristanišč o rudečem morji, ki jih bodo Egipčani opustili. Laška je Turčiji na to odgovorila, da je tako podvzetje za Visoko porto silno nevarno, ker njene moči daleč presega. Naj si toraj dá kaj dopovedati; kajti gotovo je, da bi neredi in upor v Sudanu takoj več postal, kakor hitro bo ob rudečem morji turška zastava zaplapolala. Tega pa niti Laška niti kaka druga država ne bo dovoljevala, ker je vsaki na tem ležeče, da se ondi kolikor mogoče hitro mir in red napravi. Posebno je pa Italiji na tem

ležeče, da se kolikor mogoče hitro napravi red v Egiptu, ktega ona zarad kupčije ondi silno razvite, nujno in nad vse potrebuje. Vsa ta kupčija bila bi pa na nič v tistem trenutku, kedar bi pokrajne ob rudečem morji prišle Turkom v oblast. — Prav tako, da tudi druge države pripoznajo prokletstvo, katero turško gospodarstvo povsod spremlja, kjet se taisto naseli. Bosna in Hercegovina nekdanj raj južne Evrope, ste puščava od tistega časa, od kar se je prvi turški konj ondi pasti jel. Italiji je to le predobro znano in se zarad tega brani, kolikor je le mogoče, turškega gospodarstva po krajih, kjer ima s trgovino opraviti.

Angleži so svoje pokroviteljstvo razglasili na devetih krajih Nove Gvineje v tistem morji. Na 19. oktobra preteklega leta dobili so v Sydneyu povelje, takoj v Novo Gvinejo odriniti in sicer s 6 parniki. Angleži trdijo, da so jih ondanjši zamorci z veseljem pozdravili, ker so si angleškega varstva že zdavnaj želeli. Državna vlada na Novi Gvineji je vsaj za sedaj belcem prepovedala nakup zemljišča. Sicer pa belcev razun dveh misijonarjev in enega naseljenca v celi deželi ni nobenega. Angleško pokroviteljstvo se bo posebno raztezalo na to, da bodo kolikor mogoče med ondanjšimi domačini (zamorci) vojske zabranjevali, prodajo pušk in samokresov vstavljali, kakor tudi da bodo vstavili prodajo vpijanljivih pijač med zamorci. Pokroviteljstvo se bo tudi raztezalo na bele „špekulante“, ki tjakaj hodijo zemljo dražiti, katerim se misli ta barantija prepovedati, kajti ravno ta bila je že mnogokrat povod krvavih vojsk med zamorci samimi. Dežela sama na sebi, pravijo da je posebno krasna in lepa. Posebna lepota jo pa obdaja ob izhodu. Tudi ljudje, zamorci bolj svitle barve, nikakor niso krvoloki; žal da se kaj tacega ne more tudi reči o zamorcih, ki ob iztočni strani otoka prebivajo. Le-ti so pa krvoloki, da jim ga ni kmalo para, ob enem so pa tudi tako smešni, da jim skoraj zastoj enakih iščeš.

O boji *Angležev z Arabci* pri vodnjaku Abu-Klea, kjer je 1200 Arabcev ali upornikov padlo, dobili smo nekaj natančnejših podatkov, ki pa vendar še niso, kakor bi lahko bili. Da se je prvi nasok Arabcem posrečil, vzrok so lažnjiva ali pomanjkljiva poročila domačih ogleduhov, ki so rekli, da četa upornikov, ktera vodnjak oblega, ni velika. Ali so ogleduhi nalašč tako poročali, ali pa so zapeljani bili po dobrem zavetju, v katerem so se Arabci veličinoma skrivali, ni znano, vendar pa je poslednje vrjetneje. Stewart jih je toraj v kareju brez posebnih priprav napadel. Arabci so se s čudovitim pogumom na Angleže zagnali ter so jim karé v trenutku razbili. Ko bi ne bili angleški častniki sedaj vseh svojih moči napeli in ljudem ne toliko prigovarjali, bi bili Angleži tepeni, da bi bilo joj. Tako se je pa razbiti kare v prav kratkem času zopet postavil in sedaj so jelo Martini puške peti svojo smrtno pesem, ki je vsakemu desetemu Arabcu veljala za spremljevanje na uni svet. Angleži so končno zmagali, toda ta zmaga jih je silno veliko stala, mnogo več, kakor so prvi telegrami poročali. Posebno hudo se je pomorščakom godilo, pri kterih so vsi častniki padli in pa kamelni brigadi, kjer so Arabci živež in streljivo zavohali. Če tudi so ji vrste jako redke postale, vendar ni prišla sovražniku v roke.

Izvirni dopisi.

Iz Trsta, 26. januarja. Presvitla cesarica odpeljala se je s svojim spremstvom iz Miramara v Pulj. Morje za vožnjo z malo jahto ni bilo ravno najugodnejše in vendar se presvitla gospa ni dala ostrašiti. Drugo jutro, t. j., v nedeljo si je cesarica ogledala Puljsko trdnjavo. Božje službe se je vdeležila v kapelici pomorske vojašnice. Kjer so jo ljudje srečevali, so jo povsod najvljudnejše pozdravljali, ker so jo takoj spoznali, presvitli gospej se toraj ni hotla nikaka taka prilžnost več ponuditi, kakor je bila ona v Proseku.

Ob 11 dopoldne podala se je presvitla cesarica zopet na jahto, ki se je takoj proti Reki obrnila. Iz Reke došli telegram naznanja silno razburjeno kvarnersko morje zarad hude burje. Mala jahta se je borila z velikimi valovi in hudim vetrom nekaj časa, vidoč pa, da dalje ne more, se je obrnila proti Pulju, kamor je ob tri četrt na dve dospela in se v vojni luki zasedrila. Ob 4. uri je cesarska jahta zopet pušiti jela in se je proti Trstu obrnila, ker se presvitla gospa ni hotla poslužiti dvornega vlaka, ki ji je bil v Pulji na razpolaganje.

V Reko pojde presvitla cesarica drugokrat. jutri, t. j. v torek, odpotuje presvitla cesarica iz Miramara na Dunaj.

Naše slovstvo.

Profesor Zupančičevo „Pastirstvo“.

(Dalje.)

Res, lepo vrsto podukov nam podaja g. pisatelj o cerkvenem govorništvu, prav prijetno je čitati vse

te lepe navode in gotovo jih ima marsikdo, ki jih je prečital, dobro v spominu. Toda ko deluje izučen govorniški kandidat nekoliko časa na prižnici, ko spoznava vedno bolj, kaj bi kot cerkveni govornik biti moral in kaj je v resnici: polasti se ga ali morebiti maloupnost ali pa pride do prepričanja, da mu manjka glavne stvari — vaje. Ali nima dovolj vaje na prižnici? Ko stopi očitno na prižnico, bi morala vaja že biti končana, tista vaja, v kateri se govornik stvarja. Tej vaji pa je treba vodnikov, učnikov, ki bi ne izpustili poprej iz rok učenca, predno se ni temeljito izuril. Govornik postane, ali po kom naj postane dandanes po sedanjem bogoslovnem učnem sistemu? Za homiletiko je odločen del „pastirstva“. Profesor pastirstva stori v tem kratkem času, kar zamore storiti: pa je li to dovolj? Liturgiji je odmenjeno posebno podučevanje, ker je nemogoče v „pastirstvu“ podati vse potrebno, najmanj pa je mogoče tudi praktično priučiti se obredom v malo urah. Homiletika ni sama na sebi tako važna, kakor liturgika, toda potrebna je duhovniku ravno tako, da poživlja vero, jo brani in širi. Ali pa ni mnogo teže praktično izuriti se v cerkvenem govorništvu, kakor v liturgiki? Zato se mi zdi res „krvavo“ potrebno, da bi imelo tudi cerkveno govornišstvo za vaje in sicer temeljite, dolgotrajne vaje, posebne ure v bogoslovji. S večim veseljem bi se lotel mladi duhovnik pridigarske službe, ako bi zamogel stopiti pred ljudstvo z vso močjo in spretnostjo svoje besede! Ne vpehal bi se tako hitro in marsikdaj bi si laglje pomagal. Vera in Božji nauk se širi in vtrjuje s človeškimi pripomočki, in med temi je prvi: govorniška umetnost. Ali ne kratimo Bogu tega, kar bi mu dali morali, ako ne obračamo govorniških zmožnosti njemu v čast? Ali nismo dolžni oznanovati ljudstvu besedo božjo v taki obliki, da jo rado in z veseljem posluša ter sprejema? S kakim hrepenenjem pričakuje naše dobro ljudstvo nedelje ali praznika, kadar si obeta „dobro ali lepo“ pridigo! Toda duhovnik zamore le z lastnim velikim trudom pridobiti več govorniške spretnosti, kakor mu jo daje in dati zamore bogoslovje. Za tako napredovanje pa je prepozno prizadevati se še le v službi. — Kar tu pravim ni čisto nič poniževalno za nas. Demosten, Ciceron, Krizostom, Gregorij Nac. so se vadili leta in leta teoretično in praktično govornišva, obiskovali mnogo govornikov, učiteljev in šol. Dandanes pa naj bi govornik kar izfrčal iz gnjezda. Zatoraj ponavljam, več vaj je treba v semenišču najprej, da bode vsak zadostoval svoji službi. Kdor se ni takrat vadil v igranji na glasovir, ko je bil čas zato in je imel svojega učitelja, je vedno polovičar, ako ne skaza.

Duhovstvo in ljudstvo imata toraj pravico tirjati, da naj se v semeniščih za govorniško izobraževanje in pripravlanje več stori. Kako je pa v onih redovih, ki gojijo dandanes najbolj cerkveno govorniško umetnost: pri Jezuitih in Dominikaneh?

V lanskem letniku „Linzer Quartalschrift“ so zelo zanimivi sestavki slavnega Hettingerja, učenjaka in govornika na stolici šolski in na prižnici. Prav toplo bi jih priporočal v prevdarek. Poglavitno, kar sem povzel iz njih, je bilo: vaja in zopet — vaja. — Ali se je pa bati, da bi vsled takih vaj bili bogoslovci preobloženi, kakor se sploh toži, da je dandanes že ves svet preobložen? Da, je preobložen, ker dandanes se učimo vsega le iz knjig: jesti, piti, govoriti, peti, loviti, jahati, gospodariti, časnikariti: treba je tedaj sila veliko čitati in časa za vaje ni. Bogoslovci in duhovniki mora poznati se vé da svoje cerkveno slovstvo. Ali on je tudi narodnjak in mora poznati narodno leposlovstvo. In tu se mora človek boriti, kakor potapljač se revež, da ostane vedno na površini današnje povodnji časnikov, knjig in brošur. Nekdanj so v odgojiščih manj čitali, morebiti tudi manj se učili, ali mnogo mnogo več vadili. Kar je bilo nekdanj prav, dandanes še ni zgubilo veljave.

Sprožil sem preimenitno prašanje in dotaknil se važne zadeve; to je za-me dosti. Prevdarjajo, svetujejo in odločujejo naj boljši izvedenci.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Presvitla cesarica na morji.) V nedeljo popoldne zapustila je c. kr. jahta s presvitlo cesarico Pulj obrnivši se proti Trstu. Morje je bilo tako razburjeno, da jahta pri najboljši volji ni dalje prišla kakor do Pirana, kjer je morala v varno luko. Ce-

sarica Elizabeta je bila iznenadjena nad tolikanj krasnim razgledom. Pred saboj prijazni Piran, večinoma razsvitljen, za saboj pa temno morsko ravan v divjem boji valovja. Prenočila je na parniku. Ker tudi včeraj zjutraj morje ni mirovalo, brzjavili so v Trst, naj Lloyd kak svoj parnik v Piran po presvitlo cesarico pošlje. To vam je bilo gibanja, tekanja, prinašanja in pribijanja kar h krati v Tržaški luki, da so parnik „Arciduchessa Charlotta“ tolikanj olupšali in z draperijo preskrbeli, da je bil dostojen avstrijsko cesarico voziti. Opoludne je pomožni parnik iz Trsta odrinil in je bil ob eni že v Piranski luki, kjer se je cesarica ob 2 popoldne presedla in v Miramar peljala, kamor je došla po viharju voznji ob 4. uri 20 minut. Ob 3/4 na 8 odpeljala se je iz Miramara z dvornim vlakom na Dunaj. Skozi Ljubljano peljala se je ob 11. uri ponoči.

(Sijajen ples.) Slavno občinstvo bodi še enkrat vljudno opozorjeno na to, da priredi narodna čitalnica Ljubljanska dne 1. februvarja 1885 ob 8. uri na večer. Val. Vodniku na čast v društveni dvorani sijajen ples, pri kojem bo sviral oddelek vojaške godbe c. kr. pešpolka baron Kuhn št. 17. Pristop k temu plesu ni dovoljen izključljivo le društvenim udom, ampak tudi po udih vpeljanim gostom, ki plačajo po 1 gold. vstopnine. Izraža se želja, naj bi društveniki in prijatelji društva pri svojih znaneih delovali prijazno na to, da bi bila vdeležba prav mnogobrojna in izid veselice zares sijajen.

O d b o r.

(O „Sokolovi“ maškeradi.) Sklenil in dognal je dotični odbor vse, kar bo za jako sijajno napravo taiste potrebno. Posamične stroke izročile so se druga za drugo v roke veščakom, od katerih se je nadjati, da jih bodo po svoji moči najbolje izvršili. Maškerada napravila se bode na pusti torek v prostorih starega streljišča in je slavna c. kr. vojaška godba že svojo pomoč obljubila. Kar si je le mogoče misliti lepega in mičnega, videlo se bode ondi. Bela zagrinjala odsevala bodo čarobno od rudečih z zlatom obrobjenih draperij; zeleni bršlin ovijal bo stopnice, stebrovje in druge primerne kraje, po katerih bodo med eksotičnem zelenjem razpostavljene prekrasne sveže cvetlice. Z besedo rečeno: dvorana na strelišči omamila bo vsacega vdeleženca toliko, da si taisti izvestno ne bo mislil, da je v Ljubljani in sredi zime, pač pak doli kje v gorki Italiji ali divnokrasi Indiji. Odbor ni ničesa opustil, da ravno to veselico, ki je že mnogo let dika in ponos „Sokola“, na vso moč krasno in sijajno napravi in že sedaj smemo trditi, da bo ona letošnji predpust najsijajnejša zabava v celi Ljubljani.

(Gospodje člani „Sokola“) se jako vljudno prosijo, za primerne skupine pri „Sokolovi“ maškeradi že sedaj skrbeti. Čem več jih bo, tem lepša bo zabava. Pri vsem tem naj bi se pa na to delalo, da se kolikor mogoče mnogo „Sokolov“ veselice vdeleži v društveni opravi, s čemur se ji bo še le pravi značaj vtisnil.

(Zdravniško oskrbovanje) mestnih ubožcev izročilo se je v poslednji tajni seji mestnega odbora gg. mestnima zdravnikoma dr. Ambrožiču ob desni strani Ljubljance, dr. Illnerju ob levem njenem bregu. Mestni zdravnik gosp. dr. Kovač pečal se bo v bodočnosti edino le z fizikatom.

(Vabilo.) V nedeljo 1. februvarja 1885 napravi delavsko bolnišnico in invalidno-podporno društvo v gostilni „pri Virantu“ veliko tombolo. — Čisti dohodek je namenjen društveni blagajnici. — Začetek ob 7. uri zvečer.

O d b o r.

(Čerkniška čitalnica) priredi dne 1. februvarja 1885 veselico v prostorih gospoda Josipa Milavca. Spored: 1. „Slovenec sem“, moški zbor. — 2. Deklamacija: „Devica Orleanska“. — 3. „Slava Slovincem“, moški zbor. — 4. Komični prizor s petjem. — 5. „Zvezna“, moški zbor. — 6. Tombola. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina za ude 30 kr., za neude 50 kr.

O d b o r.

(Izvrševanje odvetniškega posla) vstavila je štajarska odvetniška zbornica Ptujskemu odvetniku dr. Francu Strafelli za celo leto od 4. januvarja 1885 do tistega dne 1886. Za oskrbnika v uradniških poslih imenoval se je za to dobo dr. Sikst vitez Fichtenau, odvetnik v Ptujem.

Razne reči.

— Cesarjevič Rudolf je bolehen. Imel je v nšesu neko oteklino, katero so mu zdravniki izrezali, potem so mu pa nasvetovali, da mora kakih 8 do 10 dni v sobi ostati. Vsled tega se bo za daljši čas moralo potovanje cesarjevičovo, katero je s svojo visoko soprogo po adrijanskem morji na grške otoke nameraval, preložiti, kakor tudi se visoka dvojica ne bo vdeležila veselice društva „belega križa“ v Pragi, kamor je bila povabljen. Slovesnosti pri otvorjenji „Rudolfinuma“ v Pragi, ktera se v prvi polovici meseca februvarja napravi, se bo pa cesarjevič Rudolf vdeležil.

— Kako se brigajo sv. oče za slovanske narode, priča nam list, ki ga je pisal dr. Fr. Zapletal, podvodja českega kolegija v Rimu g. dr. A. Dovořaku, advokatu in dež. poslancu v Ivančicah, in ki ga je priobčil „Hlas“ v enem zadnjih listov: „Do zdaj se z veseljem spominjam na svojo avdienco pri sv. očetu, ktera je takrat trajala neobičajno dolgo, še čez pol ure. Čudil sem se, kako sv. oče ljubijo vse slovanske narode, in vzlasti močen upliv so storile besede papeževe, s katerimi je posebno veselje nad tem izreževal, da so tudi Čehi z nova častno zastopani v večnem mestu. Od dōbe Karola IV., ki je česki dom v Rimu postavil za česke popotnike, je odprtje českega kolegija najznameniteje dejanje v zgodovini Čehov v Rimu! V obče bi vse besede, ki so jih izrekli papež pri tej avdienci, bile vredne, da se zapišejo z zlatimi črkami! — Kako skrb imajo papež za česki kolegij, se spozna iz tega, ker so si sami volili vzdrževati rektorja in letni donesek dajati českemu kolegiju. — Posebno odlikovanje za kolegij moramo imenovati tudi to, da se je rektor naš imenoval za delegata papeževega pri slavnostnem oddajanju kardinalskega klobuka g. nadškofu Dunajskemu.“

Telegrami.

Dunaj, 27. jan. V državnem zboru predlagal je minister notranjih zadev. grof Taaffe, spremen volilnega reda pri državnozbornskih volitvah za kraljevino česko. Pravosodni minister odgovarjal je na Knotzovo interpelacijo zaradi Warnsdorfske veleizdajske preiskave (Strache, župnik Nittel in nek dijak). Schönerer predlaga, da bi se ministrov odgovor sprejel v debato, kar se je pa z 141 proti 10 glasovom zavrglo. Postava o podaljšanju koncesije severni železnici se prvokrat bere. Schönerer zahteva podržavljenje severne železnice.

Rim, 27. jan. Lahi zasedli so na 25. januvarja Beilul, kakor brzjavni zavod „Stefani“ poroča, ter so razvili laško zastavo. Poglavarji zasedenega okraja so jih prijazno sprejeli.

Gravosa, 26. jan. Semkaj je priplula včeraj jahta princea Henrika Bourbonskega, grofa Bardi.

London, 26. jan. Redarji so v Londonski okolici prijeli človeka, ki se jim zdi sumljiv poslednjega zločinstva z dinamitom. Pravi, da mu je Hilbert ime in da je bil do sedaj v Ameriki, od koder je prišel na Angleško pod privzetim imenom Cunningham. Pet let je živel v Ameriki. Preiskava se bo začela še le čez teden dni.

Tujci.

25. januvarja.

Pri **Maliči**: Marcel Prunier, trgovec. — Lederer, Breitenfeld, Willens, Wolf in Lalj, trgovci, z Dunaja. — Ljudevit Baros, trgovec, iz Kaniže.

Pri **Stonu**: M. Affhausser, trgovec, iz Monakovega. — Miroslav Perzl. — Hoffmann in Viditz, trgovca, z Dunaja. — Biller in Maier, trgovca, iz Grada. — Betlheim in Stern, trgovca, iz Zagreba. — Josip Nindler, kupec lesa, iz Sattendorfa. — Anton Leskovic, c. k. poštar, iz Idrije. — Samuel Schwarz, trgovec, iz Celja. — May, fabrikant, iz Tržiča. — Bresinger, posestnik, iz Gonoviča.

Pri **Tavčarji**: Andrej Nusa, kupec lesa, iz Tridenta. — Janez Steinzer, trgovec, iz Zagreba. — Anton Fröhlich, posestnik, iz Kamnika. — Viljem Beckal, posestnik, iz Vevč.

Pri **Bavarskem dvoru**: Riedl in Mischitz, konjska kupea, iz Salzburga. — Andr. Tarmann, obrtnik, iz Kranjske gore. — Pillar in Wandler, obrtnik, iz Sappache. — Neža Wanzel, zasebnica, iz Železnikov.

Pri **Južnem kolodvoru**: Josip Käfer, mesar, s sinom, iz Maribora. — Jakob Kozine, s soprogo, iz Železnikov. — H. Novak, s soprogo, iz Ljubljane.

Umrli so:

22. jan. Blaž Hartmann, poštnega sluga sin, 2 leti, Kurja vas št. 16, Bronchitis.

23. jan. Kristijan Kuhelj, kondukterjev sin, 5 mes., Frančiškanske ulice št. 6, božjast. — Urša Velkavrh, delavčeva žena, 41 let, sv. Florjane ulice št. 16, vsled krvavenja.

25. jan. Anton Strehar, mesarjev sin, 6 dni, sv. Petra cesta št. 58, vsled čeljustnega krča. — Alma Preinič, zdravnikova hči, 4 mes., Kravja dolina 11, osepnice.

26. jan. Ana Jančar, delavčeva hči, 13/4 let, Poljanska cesta št. 18, otrpnjenje pljuč.

V bolnišnici:

23. jan. Janez Hricovec, piskrovezec, 49 let, jetika.

24. jan. Jakob Košmerl, gostač, 65 let, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

27. januvarja.

Papirna renta po 100 gld.	83 gl. 45 kr.
Sreberna	84 „ —
4% avstr. zlata renta, davka prosta	106 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ 65 „
Akcije avstr.-ogerske banke	864 „ —
Kreditne akcije	303 „ —
London	123 „ 70 „
Srebro	— „ —
Ces. cekini	5 „ 80 „
Francoški napoleond.	9 „ 77 „
Nemške marke	60 „ 35 „

Od 26. januvarja.

Ogerska zlata renta 6%	— gl. — kr.
„ „ 4%	97 „ 85 „
„ „ papirna renta 5%	93 „ 95 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 104 „ 50 „
„ „ Länderbanks	101 „ 70 „
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	564 „ — „
„ „ državne železnice	304 „ 50 „
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	213 „ 25 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 126 „ 60 „
4% „ „ 1860	500 „ 138 „ 20 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 173 „ — „
„ „ 1864	50 „ 171 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 176 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 19 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	112 „ — „
„ „ Ferdinandove sev.	105 „ 50 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

Zahvala.

Za mnogostranske dokaze milega sočutja in izraze obžalovanja o prerani smrti našega preljubljenega, nepozabljivega gospoda

Dragotina Rudeža,

grajščaka v Gracarjevem Turnu,

za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu, slavnemu mestnemu zboru Ljubljanskemu, slavnemu deželnemu zboru kranjskemu, slavnima društvoma „Sokolu“ in Čitalnici Ljubljanski in vsem drugim darovateljem krasnih vencev izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo.

Rodbina Rudež.

Zobozdravnik Schweiger

z Dunaja (3)

stanuje „pri Maliči“ v II. nadstropji, soba 23 in 24. Ordinira vsak dan od 9.—1. ure in od 2.—5. ure popoldne. Vse operacije, kakor jih današnji čas zahteva, izvršujejo se hitro in točno.

„SLAVIJA“

vzajemno-zavarovalna banka v Pragi.

P. n. členom oddelka III.,

kterih zavarovanje v društvih za vzajemno podedovanje konča dne 31. decembra 1884, pozivljajo se v smislu §. 12 pravil tega oddelka, da pošljejo naravnost glavnemu ravnateljstvu v Prago s priporočenim pismom naslednje listine:

1. Krstni list zavarovanca (obmišljenca), t. j. tistega, na čegar življenje je bilo zavarovanje sklenjeno. Ta list, — ali pričevalo o starosti — mora biti izdan po dotičnem župnijskem uradu in redno kolekovan; navaden izpisek iz matice ne zadoštuje.

2. Pričevalo, da je zavarovane (obmišljenec) preživel 31. dan meseca decembra 1884. To pričevalo izda tudi župnijski urad in potrdi občinsko predstojništvo, oziroma c. k. beležnik občine, v kateri je o tem časi ovaseljen zavarovane.

Po izrečnem glasi §. 12. pravil odd. III. izgubi vsakdo, ki teh listin ne predloži najkasneje do 31. marea 1885 vse svoje pravice do končnega deleža in zapade tak delež v korist ostalih členov dotičnega podedovanjskega društva. (1)

Glavno ravnateljstvo

vzajemno-zavarovalne banke

„Slavije“

v Pragi.